

Από τη μεγάλη Γαλλική Επανάσταση στο 1848

Ενότητα 4^η : Η Επανάσταση και η Ευρώπη

Σπυρίδων Μαρκέτος, Επίκουρος καθηγητής
Τμήμα Πολιτικών Επιστημών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Περιεχόμενα ενότητας

1. Η πρώτη τρομοκρατία
2. Η επιρροή της Επανάστασης στην Ευρώπη
3. Η πόλωση στην Ευρώπη
4. Έξω από τα σύνορα της Γαλλίας
5. Η μετανάστευση των ευγενών
6. Ο ρόλος της Αγγλίας
7. Η φυγή του βασιλιά
8. Από την Συντακτική στην Νομοθετική
9. Η επικράτηση της αριστεράς

Περιεχόμενα ενότητας

10.Οι Γιρονδίνοι

11.Πολιτικές ομάδες

12.Ο μαζικός στρατός

13.Οι συνέπειες της 10^{ης} Αυγούστου

14.Η τιμωρητική διάθεση

15.Η εισβολή

Σκοποί ενότητας

- Να γίνει κατανοητό με ποιον τρόπο και σε τι βαθμό η εσωτερική κατάσταση στη Γαλλία επηρέασε την υπόλοιπη Ευρώπη.
- Να περιγραφεί ο ρόλος των νέων πολιτικών ομάδων που ανακύπτουν, όπως είναι οι Γιρονδίνοι.
- Να παρουσιαστεί η δημιουργία και η δράση του μαζικού στρατού.

Η πρώτη τρομοκρατία

- Η εξωτερική επίθεση που επιχειρείται εναντίων της Γαλλίας είναι άμεσα συνυφασμένη με την κορύφωση της επανάστασης στο εσωτερικό της χώρας.
- Η εξωτερική απειλή οδηγεί στη ριζοσπαστικοποίηση της επανάστασης με αποτέλεσμα να έρθουν στο προσκήνιο κοινωνικά μέτρα και πολιτικές δυνάμεις, που προηγουμένως δεν τα είχαν καταφέρει. Φεύγουν από το πεδίο δράσης οι μετριοπαθείς, όπως ήταν ο Λαφαγιέτ και κινητοποιείται πλέον ο λαός.
- Ο λαός επιτίθεται με μεγάλη σφοδρότητα τόσο στον εξωτερικό εχθρό, όσο και στον εσωτερικό. Αποτέλεσμα αυτής της βίαιης επίθεσης αποτελεί η λεγόμενη πρώτη τρομοκρατία του Σεπτεμβρίου του 1792, που χαρακτηρίστηκε από τον μεγάλο αριθμό σφαγών.

Η επιρροή της Γαλλικής Επανάστασης στην Ευρώπη

- Η Γαλλική Επανάσταση είχε πολύ μεγαλύτερη απήχηση και ξεσήκωσε έντονες αντιδράσεις στις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές χώρες, από ότι οι άλλες επαναστάσεις (π.χ Η Αγγλική τον 17^ο αιώνα).
- Οι άρχουσες τάξεις των υπολοίπων ευρωπαϊκών χωρών, αντιλαμβάνονταν ότι οι εξελίξεις στη Γαλλία θα επηρέαζαν και την υπόλοιπη Ευρώπη. Γι' αυτό ακριβώς το λόγο, ενώ στη Γαλλία έχουμε τη ριζοσπαστικοποίηση της επανάστασης, στην Ευρώπη έχουμε μια συντηρικοποίηση. Εγκαταλείπεται ο διαφωτισμός, καθώς πλέον θεωρείται επικίνδυνος και προάγγελος αντίστοιχων καταστάσεων της Γαλλίας.

Η πόλωση στην Ευρώπη

- Παράλληλα με τον φόβο της άρχουσας τάξης στην Ευρώπη για την εξάπλωση της επανάστασης, τα κατώτερα στρώματα, κυρίως η αστική τάξη των ευρωπαϊκών χωρών διακατέχονταν από το αίσθημα της ελπίδας. Με κατευθυντήριο άξονα την επανάσταση της Γαλλίας, οραματίζονταν παραχώρηση προνομίων και σε αυτούς.
- Συνεπώς η Γαλλική Επανάσταση δημιούργησε μεγάλη πόλωση στις υπόλοιπες χώρες.
- Τη στιγμή που οι γάλλοι επαναστάτες προωθούσαν την προπαγάνδα στις υπόλοιπες χώρες, η αριστοκρατία της Ευρώπης προσπαθούσε να αποτρέψει την εξάπλωση της επανάστασης. Διαδραματίστηκε μια συσπείρωση των αντίπαλων στρατοπέδων σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.

Έξω από τα σύνορα της Γαλλίας

- Η απήχηση της Γαλλικής επανάστασης έξω από τα σύνορα της χώρας, οδήγησε σε μεγάλη προσέλευση θαυμαστών της επανάστασης από άλλες χώρες. Οι ίδιοι προσπαθούσαν να βοηθήσουν στην επανάσταση και να μεταφέρουν τις αρχές της και στις χώρες τους.
- Στα σύνορα της Γαλλίας με άλλες χώρες υπήρχαν μεγάλες κοινωνικές εντάσεις. Στο Βέλγιο για παράδειγμα, που έχει παρόμοια κουλτούρα με της Γαλλίας, υπήρχε ισχυρή κινητοποίηση της αστικής τάξης η οποία προσπαθούσε να φέρει τη Γαλλική Επανάσταση στο Βέλγιο, και από την άλλη πλευρά υπήρχαν στρώματα που προσπαθούσαν να την καταστείλουν. Υπήρχε ένα είδος εμφυλίου πολέμου.
- Το Βέλγιο θα αποτελέσει μια από τις αποβάθρες από όπου θα ξεκινήσει η εισβολή ενάντια στη Γαλλία.

Η μετανάστευση των ευγενών

- Στις χώρες γύρω από τη Γαλλία, έχουμε και τους λεγόμενους εμιγκρέδες. Πρόκειται για τους αριστοκράτες της Γαλλίας, που φεύγουν από τη χώρα, καθώς χάνουν τα προνόμια τους και η ζωή τους πλέον απειλείται. Προσπαθούν από τη νέα χώρα εγκατάστασης να ανατρέψουν το γαλλικό καθεστώς, χωρίς όμως ιδιαίτερη επιτυχία. Δεν είχαν την πειθαρχία και την οργάνωση που απαιτούνταν.
- Ο Λουδοβίκος και η Μαρία Αντουανέτα, οι οποίοι είχαν επικοινωνία με τους μονάρχες και αριστοκράτες των άλλων χωρών, γνώριζαν πως δεν μπορούσαν να βασιστούν στους εμιγκρέδες. Οι ίδιοι σχεδίαζαν να φύγουν από το Παρίσι και να τεθούν επικεφαλής των αυτοκρατορικών στρατευμάτων της Αυστροουγγαρίας και της Πρωσίας.

Ο ρόλος της Αγγλίας

- Σημαντικό ρόλο απέναντι στην αντιγαλλική συμμαχία διαδραμάτισε η Βρετανία όταν πήρε την πρωθυπουργία ο Ουίλλιαμ Πίτ. Πρόκειται για έναν φιλελεύθερο πολιτικό, που τάσσεται υπέρ της αριστοκρατίας.
- Ο Πίτ εκμεταλλεύτηκε την συντηρητική πολιτική και των άλλων ευρωπαϊκών χωρών απέναντι στην επανάσταση και επιχείρησε να κάνει την Αγγλία ψυχή των συμμαχιών εναντίον της Γαλλίας. Έτσι δημιουργείται η συμμαχία Αυστρία- Πρωσία- Αγγλία. Οι συμμαχίες όμως δεν είναι αμετάκλητες και στην πορεία του χρόνου αλλάζουνε.

Η φυγή του βασιλιά

- Στις 20 Ιουνίου 1791, η βασιλική οικογένεια μεταμφιεσμένη δραπετεύει και φτάνει μέχρι τη Βαρέν, όπου εκεί τους αναγνωρίζουν και τους συλλαμβάνουν. Αποφασίστηκε ότι η βασιλική οικογένεια έπρεπε να γυρίσει στο Παρίσι. Κανείς πια δεν αμφέβαλλε ότι η βασιλική φυγή προανάγγειλε την ξένη εισβολή. Συνέπεια όλων αυτών ήταν να δημιουργηθεί πάλι ο μεγάλος φόβος και να ξεκινήσει μια σειρά αντιποίνων.
- Η σύλληψη του βασιλιά συγκίνησε ολόκληρη την Ευρώπη και οι βασιλιάδες άρχισαν να σκέφτονται πως θα αντιμετώπιζαν την κατάσταση. Αποτέλεσμα όλης αυτής της διαβούλευσης ήταν η **διακήρυξη του Πίλνιτς**. Οι δύο βασιλιάδες, ο Λεοπόλδος και ο Κάουνιτς, στις 27 Αυγούστου 1791 δημοσίευσαν τη δήλωση, όπου καλούσαν τους υπόλοιπους μονάρχες να ενώσουν τις δυνάμεις τους και να περάσουν στη δράση για τη σωτηρία της βασιλικής οικογένειας.

Από την Συντακτική στη Νομοθετική Συνέλευση

- Ύστερα από τις πιέσεις της Συντακτικής συνέλευσης, στις 14 Σεπτεμβρίου 1791 ο Λουδοβίκος αποδέχτηκε το σύνταγμα και κατ' αυτόν τον τρόπο εγκαταστάθηκε ξανά στο θρόνο του. Ο ρόλος του όμως δεν ήταν πια ο ίδιος. Από απόλυτος μονάρχης μετατράπηκε σε συνταγματικό μονάρχη και προσπάθησε με αυτόν τον τρόπο να νομιμοποιηθεί στα μάτια των επαναστατών.
- Εφόσον το έργο της πρώτης Συντακτικής συνέλευσης ολοκληρώθηκε, έβαλε τα θεμέλια του πολιτεύματος, επιχειρήθηκε η εκλογή μιας Νομοθετικής συνέλευσης. Συνήλθε τελικώς στις 1 Οκτωβρίου 1791 και συγκροτούνταν από ειλικρινείς συνταγματικούς. Η συνέλευση απόκτησε πλέον πιο αριστερό, πιο ριζοσπαστικό χαρακτήρα.

Η επικράτηση της Αριστεράς

- Η εποχή ευνοεί επαναστάτες όπως ο Ροβεσπιέρος, ο Δαντών και ο Σαιν Ζύστ. Και οι τρεις, προέρχονται από την άκρα αριστερά εκπροσωπώντας το κόμμα των Ιακωβίνων. Παρά τις διαφορετικές τους αντιλήψεις, κοινή τους επιδίωξη ήταν να αλλάξουν ριζικά τη Γαλλία. Οι Ιακωβίνοι συμμετέχουν σε μεγάλο βαθμό στη νομοθετική εξουσία. Από το Δεκέμβριο του 1791 έως τον Απρίλιο του 1792, κατέχουν την εξουσία αλλά ο τρόπος με τον οποίο δρούσαν έκρινε αμφισβήτησης.
- Ο Ροβεσπιέρος δε συμμετέχει στη Νομοθετική συνέλευση, αλλά θα ασκήσει τη δράση του μέσα από τη συμμετοχή του στη κομμούνα του Παρισιού, το δήμο δηλαδή του Παρισιού, που αποκτά θεσμικό ρόλο.

Οι Γιρονδίνοι

- Το καλοκαίρι του 1791 στο προσκήνιο βρίσκονται οι Γιρονδίνοι. Αποτελούσαν μια πολιτική ομάδα που ανέλαβε σημαντική δράση στη διάρκεια της επανάστασης. Στη συνέχεια θα υπερκεράζονταν από του Ιακωβίνους.
- Κύριοι εκπρόσωποι ήταν οι: Μπρισσό, Βερνιό, Γκαντέ, Ζανσοννέ και Γκρανζνέβ.
- Προέρχονται από την περιοχή του Μπορντώ, η οποία περιοχή άνθιζε λόγω του δουλεμπορίου. Έτσι ενώ ήταν ριζοσπαστικοί σε διάφορα κοινωνικά θέματα, ήταν αρκετά συντηρητικοί στα ζητήματα της δουλείας. Τάσσονταν υπέρ της απελευθέρωσης της δουλείας με αποτέλεσμα να έρχονται αντιμέτωποι με τους Ιακωβίνους, οι οποίοι τάσσονταν κατά της δουλείας.
- Παρά το γεγονός ότι μιλάμε για εκπροσώπους της αριστεράς, αυτό δε σημαίνει ότι αναφερόμαστε στην αστική τάξη. Στους Ιακωβίνους και στους Γιρονδίνους, συναντάμε αρκετούς ευγενείς. Δεν υπήρχε αντιστοίχιση στις θέσεις που έπαιρνε η κάθε μερίδα και στη κοινωνική τους προέλευση.

Πολιτικές ομάδες

- Πέρα από τους Γιρονδίνους και τους Ιακωβίνους, υπήρχαν και άλλες ομάδες, αλλά δεν ήταν το ίδιο καλά οργανωμένες. Δεν σχηματίζανε λέσχες, όπως έκαναν οι επαναστάτες.
- Παράλληλα με τις αριστερές και ριζοσπαστικές απόψεις των Ιακωβίνων και των Γιρονδίνων, εκφράζοντα και συντηρητικές απόψεις.
- Την ίδια στιγμή υπήρχε και η κινητοποίηση των λαϊκών στρωμάτων που έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην επανάσταση.

Ο μαζικός στρατός(1/2)

- Το καλοκαίρι του 1791 έχουμε τον σχηματισμό στρατού, από λαϊκά στρώματα, από απλούς ανθρώπους που μέχρι εκείνη τη στιγμή είχαν κρατηθεί εκτός του αγώνα. Φυσικά, λόγω της έλλειψης γνώσης και εμπειρίας οι αποδόσεις του στρατού στην αρχή ήταν ανεπαρκείς. Ακόμα και όταν άρχισε να έχει νίκες, (π.χ στο Βαλμί), οι νίκες στηρίζονταν στην τακτική της σφαγής. Οι άνθρωποι χρειάστηκαν εκπαίδευση από τους επαγγελματίες στρατιωτικούς οι οποίοι δυσκολεύτηκαν πάρα πολύ να τους εκπαιδεύσουνε.
- Υπήρχε μεγάλη δυσκολία στην οργάνωση του στρατού. Ψάχνανε τρόπους να δημιουργήσουνε τις δομές των στρατιωτικών μονάδων.
- Η δημιουργία του γαλλικού στρατού, κόστισε αρκετό αίμα και βασίστηκε στο γεγονός ότι η Γαλλία συνιστούσε βιομηχανική δύναμη της εποχής και διέθετε μεγάλη τεχνογνωσία. Είχαν το καλύτερο πυροβολικό.
- Όταν θα αναλάβει την οργάνωση του στρατού ο Ναπολέοντας, κάνει τον στρατό θεματοφύλακα της επανάστασης.

Ο μαζικός στρατός(2/2)

- Ενώ στη Γαλλία σταθεροποιείται το επαναστατικό καθεστώς , από την άλλη πλευρά, στο εξωτερικό χτίζονται οι συμμαχίες με σκοπό την καταστολή της επανάστασης.
- Από το καλοκαίρι του 1791 οι επαναστάτες προσπαθούν να ριζοσπαστικοποιήσουν την επανάσταση αλλά δεν τα καταφέρνουν. Επιχείρησαν να καθιερώσουν την 20^η Ιουνίου ως ημέρα λαϊκής εξέγερσης, ως ανάμνηση του Όρκου του Σφαιριστηρίου αλλά δεν το πέτυχαν. Παίρνουν τα ηνία οι δυνάμεις της τάξης. Κυρίως ο Λαφαγιέτ αντικρούει τους επαναστάτες. Όμως οι ίδιοι δεν πτοούνται και βλέποντας την επίθεση που ετοιμάζουν οι ευρωπαϊκές χώρες συγκαλούν επιστράτευση στις 5 Ιουλίου και έτσι σχηματίζεται ο πρώτος μαζικός στρατός.
- Την 1 Αυγούστου μαθαίνουν για το μανιφέστο του Δούκα της Βρουνσβίκης, μέσα από το οποίο εκδήλωνε την πρόθεση του να κάμψει την επανάσταση με βίαιο τρόπο. Οι επαναστάτες όμως δεν πτοήθηκαν και ξεκίνησαν την Γαλλική Επανάσταση.

Ο ρόλος του μαζικού στρατού στη δημιουργία του γαλλικού έθνους

- Οι επαναστάτες φτιάχνουν πλέον μια νέα ταυτότητα. Στην οποία αυτοπροσδιορίζονται ως παιδιά της Γαλλίας και όχι του βασιλιά.
- Ο μαζικός στρατός συμβάλει στην εθνική ομογενοποίηση και στη δημιουργία εθνικής συνείδησης. Οι άνθρωποι ενστερνίζονται εθνικές αξίες .
- Η ατομική προσωπικότητα του κάθε ανθρώπου χάνεται και δημιουργείται μια εθνική ταυτότητα.
- Ο τρόπος οργάνωσης και δράσης του μαζικού στρατού ήταν ένα θέμα που έχρηζε ιδιαίτερης προσοχής και έπρεπε να διευθετηθεί. Για παράδειγμα, ήταν ένα αμφιλεγόμενο θέμα αν θα έπρεπε τα άτομα από το ίδιο μέρος να μπουνε στο ίδιο σώμα ή να χωριστούν. Ήταν θέματα που έπρεπε να λυθούν και διευθετούνταν επί τόπου , μέσα από την πρακτική δοκιμής και το λάθος.
- Ο μαζικός στρατός έδωσε το υπόβαθρο για τη δημιουργία του Γαλλικού έθνους. Οι κοινές εμπειρίες τους ένωσαν και έφτιαξαν το έθνος της Γαλλίας.

Οι συνέπειες της 10^{ης} Αυγούστου

- Στις 10 Αυγούστου 1972 πραγματοποιείται η κατάληψη του κεντρικού ανακτόρου στο Παρίσι, το ανάκτορο του Κεραμεικού και η σφαγή της φρουράς του.
- Συλλαμβάνεται ο Λουδοβίκος και η βασιλική οικογένεια. Φυλακίζονται στο μοναστήρι του Τάμπλ.
- Εξουσιοδοτούνται οι δήμοι να προβαίνουν σε συλλήψεις υπόπτων προληπτικά. Εμπλέκονται δηλαδή στην επανάσταση, οι τοπικές διοικήσεις (κομμούνες).
- Σκοτώνονται πολλοί άνθρωποι με έναν ιδιαίτερο σκληρό τρόπο και πολλοί φυλακίζονται με σκοπό να προστατευθούν από τη σφαγή.
- Στα θύματα συγκαταλέγονταν αθώοι, αντεπαναστάτες, ευγενείς, λαϊκοί . Το εύρος των θυμάτων ήταν μεγάλο και ανομοιογενές.

Η τιμωρητική διάθεση

- Οι άνθρωποι λειτουργούν κάτω από έναν έντονο παροξυσμό που προκαλεί ο φόβος της εισβολής του εξωτερικού εχθρού στη χώρα.
- Υπάρχει μια έντονη τιμωρητική διάθεση, όπως αναφέρει ο Λεφέβρ. Ανάμεσα στα θύματα βρίσκονται και αθώοι και αντεπαναστάτες και άτομα του θεού. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η σφαγή των καρμηλιτών.
- Το Σεπτέμβριο 1792 σχηματίζεται η Επιτροπή Κοινής Σωτηρίας. Σκοπός της ίδρυσης της είναι να σταματήσει η άτακτη αντίποινα και να υπάρξει κάποιο σώμα που θα ορίζει ποιος πρέπει να σκοτωθεί και ποιος να προστατευθεί. Στην περίοδο λειτουργίας της μειώνονται αισθητά οι φόνοι.
- Επιχειρείται να εδραιωθεί ένα ισχυρό κράτος που θα σταματήσει τη λαϊκή τιμωρία.

Η εισβολή

- Μέσα σε αυτόν τον παροξυσμό και την προσπάθεια δημιουργίας ενός ισχυρού κράτους, επικρατεί ο φόβος της εισβολής όπου τελικά ο φόβος γίνεται πραγματικότητα. Αρχίζουν σιγά σιγά να πέφτουν τα πρώτα οχυρά. Έχουμε την κατάληψη του Λονγκβύ στις 22 Σεπτεμβρίου και του Βερντέν.
- Την ίδια εποχή συντελείται η ριζοσπαστικοποίηση του νομικού πλαισίου. Έχουμε την κατάργηση των χωροδεσποτικών τελών που οδηγεί στη νομιμοφροσύνη.
- Η περίοδος κλείνει με την εκλογή μιας ακόμα πιο ριζοσπαστικής συνέλευσης. Την εκλογή της συμβατικής συνέλευσης. Πρόκειται για μια Βουλή που κινείται στο αμερικανικό πρότυπο, δηλαδή είναι αρκετά ριζοσπαστική.

Βιβλιογραφία

- Furet, F., «*Η Γαλλική Επανάσταση*», Εστία, Αθήνα 1997.
- Groethuysen, B., «*Η φιλοσοφία της Γαλλικής Επανάστασης*», Κάλβος, Αθήνα 1973.
- Lefevre, G., «*Η Γαλλική Επανάσταση*», Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 2003.
- Le Bon, G., «*Η Γαλλική Επανάστασις*», Ελεύθερη Σκέψις, Αθήνα 1988.
- Soboul, A., «*Η Γαλλική Επανάσταση*», Ζαχαρόπουλος Αθήνα 1967,.
- Thompson, J.M., «*Ο Ροβεσπιέρος και η Γαλλική Επανάσταση*», Γαλαξίας, Αθήνα 1966.
- Κοντορσέ, «*Σχεδιάγραμμα για ένα ιστορικό πίνακα των προόδων του ανθρώπινου πνεύματος*», Πόλις, Αθήνα 2006.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Σπυρίδων Μαρκέτος.
«Από τη μεγάλη Γαλλική Επανάσταση στο 1848. Η επανάσταση και η
Ευρώπη». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή
διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS404/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Μαρία Ραμματά
Θεσσαλονίκη, εαρινό εξάμηνο 2014-2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

